

Ronneby Folkteater 2012

Sommarteater BLODBADET- En helt ny historia, av Magnus Bejmar.
Manusbearbetning : Johan Westermark

AKT I

SCEN 1

/JEANNEDÄKAN, SOFIAN, ANNA, MARIT/

(JEANNEDÄKAN och SOFIAN balanseras på kant)

JEANNEDÄKAN

Det handlar om att våga.

SOFIAN

Våga?

JEANNEDÄKAN

Våga släppa taget. Våga kasta sig ut. Låta sig falla.

SOFIAN

Aldrig! Då kan ju vad som helst hända.

JEANNEDÄKAN

Just det. Att våga vad som helst.

SOFIAN

Man får stå kvar.

JEANNEDÄKAN

Man får. Men risken, man tar. Där är inte jag.

SOFIAN

Risken att stanna kvar. Vad kan den va?

JEANNEDÄKAN

Mossa! Mossan börjar växa. Man startar färden mot troll och sten.
Mögel. Man luktar mögel. Vem vill det?

SOFIAN

Det vill den som inte likar lukten av blod.

JEANNEDÄKAN

Törs du då?

SOFIAN

Om vi håller varandra i handen?

JEANNEDÄKAN

E du galen, då kan man ju inte flaxa. I par faller man som en klump.

SOFIAN

Låt oss bli stående?

JEANNEDÄKAN

På randen till livet.

SOFIAN

På randen till döden.

ANNA

Kom genast ner därifrån! Är ni från vettet däker?

SOFIAN

Vi märker suget. På randen till döden.

ANNA

Suget! På randen till döden. Phy, jag ska nog randa röven din.

Kom ner nu på momangen.

/SOFIAN klättrar ned/

MARIT

Emma, du gör det inte. Livet är längre än det där vacklandet i starten.

Unga däka ranglar runt som en anka.

JEANNEDÄKAN

Det är inte språnget jag trängtar, mor. Det är utsikten, möjligheden. Livet.

MARIT

Kom så hit ögonaböj, livet kallar, jag har tre korgar sill att rensa.

JEANNEDÄKAN

Sillen hjälper jag med. Men glöm Emman din. Jag är Jeanne-Däkán.

MARIT

Hur länge har det stått på nu?

SOFIAN

Sen Kluge fortalte om hun Jennedärk i Franker-rike.
Som förde an bataljoner i kriget. Hon vann!! Och var blott 12 år.

MARIT

Tolv när hon hörde änglar och såg syner. Krigade gjorde hon först fyllda sexton.
Och så gamla är ni icke än.

JEANNEDÄKAN

Hon red i rustning Jeannedäkán. Hon vann.

SOFIAN

Blev hon gift sen?

JEANNEDÄKAN

Hon blev bränd på bål.
Varför ska vi rensa all sill?

ANNA

Till Saltänkans däckas bröllopp.

SOFIAN

Varför ska vi sitta med sillarensen till hennes festivitivivias?

MARIT

Så är det nu en gång. Somliga fångar, andra säljer. Och vi rensar och...

JEANNEDÄKAN

...resten festar.

ANNA

Rensar vi inte, så blir det fasta. Fasansfull fasta. Så Rensar Ni? Lagar Vi.
(JEANNEDÄKAN försvinner, de andra går med korgar mot rensplats.)

SOFIAN

Jennedäkan, e väck.

ANNA

Hon slår och går som blixten.

MARIT

Har alltid gjort. Ser som en örn, kall som en fisk.
I förra höstdimman, när hon fann Gökalv åt Lots-Emil.
Sen dess går hon inte att stoppa.
Alla spørger efter na mä.
Klättrar värre än holländska jungmän i riggarna.
Numera låter Anders henne lava allt hon kan så gott som en ann´.

SOFIAN

Hon siktar armborst bättre än nån ann´.

ANNA

Vad ska hon finna sig för man?

MARIT

Han finner henne.

SOFIAN

Men kan han hålla henne fast?

MARIT

Fast! Hah, i samma stund vore hon för honom verlorad.

ANNA

Det finns karlar som biter sig fast.

Fast de borde flyga, flygta, fara.

Såna e en del karlar.

SOFIAN

Konor då huru e vi?

MARIT

Huru är kvinnan? Ha!

ANNA

Den som säljer det svaret för smör, får en glatt framtid.

Hej Marit, du har blod på händerna.

MARIT

Blod. Dä.

Dä är inte blod. Björnbär, är det.

Blod, det kan vaskas av, det.

Blåbär, björnbär och slikt, vi får slita och skrubba dän att vi.

SOFIAN

Är det svaret på frågan?

Sån är kvinnan. Full av blod och fruktsaft.

ANNA

Ja, och stinkandes sill.

MARIT

En av skillnaderna. En av dom. Är:

Herrars blod det har en klang av ära.

Vårt kallas mest de däringa, besvära.

Herrars solkade händer, dom kan tvagas rena.

Vi har ett rinnandes längs bena.

SCEN 2

/ANDERS SADELMAKARE, FABIAN FRA STRAALSUND, TRUMPEN,
SALTÄNKAN, KLUGE, JEANNEDÄKAN/

TRUMPEN

Vad tror du om ett? Hålls det därhenne i Östra Härad?

Eller drar det hitåt?

SALTÄNKAN

Regnet?

TRUMPEN

Kriget!

SALTÄNKAN

Jag tror dom hålls därhenne.

FABIAN FRA STRAALSUND

Förra sommaren kom dom ju. Fast då for ju alla ikring.

SALTÄNKAN

Regnet det for, dä mä, än hit och än dit förra sommaren med, dä mä. Regnet.

FABIAN FRA STRAALSUND

Knektar hit och dit. Men det var ju ingen som blev.

TRUMPEN

Ostadigt som nu. Regnet i år hänger det mest bortåt Jämjö, där regnar det och ländar goa rågskördar.

SALTÄNKAN

Det tar dom alltid. Men i år...

FABIAN FRA STRAALSUND

Så tar svensken dom. Nå hålls han, därhenne? Vad säger ni?

Tio hjortskinn på att vi inga svenskar ser i år.

SALTÄNKAN

Inte är det friskt ändå. Så tom en hamn som i år.

Där ska ligga skutor och vänta på varor.

TRUMPEN

Om nåra spejare, säg hugger till i Nättraby, dom går över ån.

Räknas det?

FABIAN FRA STRAALSUND

Sade jag inte: ”inga svenskar ser?” Ser du till Nättraby kanske?

TRUMPEN

Knektar här utanför Ronneby. Det sätter jag emot på.

Och blir det sen rent anfall vill jag få dubbelt opp.

SALTÄNKAN

Dubbla? Tjugo hjortskinn? Var skulle du få fatt på slika förmögenheter?

FABIAN FRA STRAALSUND

Vi som handlar med världen, känner världens vägar.

Nu hade jag dock inte tänkt mig selv som den der verlorene worde.

Jag hoffar di swenske håller sig väck. Topp! Trumpen. /går/

ANDERS SADELMAKARE

Var det så klokt ett vad, Trumpen?

Anfaller dom är vi knappt en sillarumpa värda.

Än mindre finns där några hjortskinn kvar till dig att bekomma.

TRUMPEN

Så så, de har väl varit här förr. Dansk, svensk, dansk svensk;

Svär ed hit. Svär ed dit. Kong Erik eller Frederik.

Svär vid allt heligt. Herre Gud. Och leve Konungen.

SALTÄNKAN

Man svär vid en svärdspets så är det.

Svensk eller Dansk, jag är Ronnebybo. Det är vad jag är.

ANDERS SADELMAKARE

Nja, ska jag va petig e du väl närmast fra Trolleboda, men vi kan ju säga Skönevig, för det låter åtminstone flottare.

SALTÄNKAN

Svensken han är halsstarrig. Flackar runt och sen hjem igen.

Stockholm suger en tebaks som en pattaunge.

TRUMPEN

Jag har svurit färdigt. Nu bliver jag här. Så må det komma. Det der skall.

SALTÄNKAN

Regnet?

TRUMPEN

Svensken!

ANDERS SADELMAKARE

Komma? Dom har ju härjat halve vintern och våren med.

SALTÄNKAN

I Östra Härad, ja. Men har han ens gått över Lyckebyån? Nä.

TRUMPEN

De hålls kring Avaskär. Så opp te Calmar på nytt.

De däringa feta Jämjöbönderna kan gott få lite fanskap så som Gud öst säd över dom i alla år.

SALTÄNKAN

Det blir inte mer av de här kriget.

Jag tycker det trycker, som åska i augusti, utan att åskan är här.

Där är fler flyktingar komna i sommar än i fjor.

Då var det ju allvarligt, men nu, nja, det kryper liksom.

Och så hamnen bara halvtom på skutor.

TRUMPEN

Halvfull, vill ja säga.

SALTÄNKAN

Halvfull kan du va själv. Utan varor, står det still.

Jag har silver, massor av silver, men suktar mitt salt.

TRUMPEN

Kloker kapten seglar laanger väck fra detta buller.

Att våga gå till sjöss, handlar om mod.

Dårskap är icke modigt. Di kloke håller sig väck.

ANDERS SADELMAKARE

I synnerhet som svenska flottans kaptener fär runt som simpla kapare och höstar in tull efter eget huvud. Nu hörs där Kung Erik i egen ornat är på väg till Calmare. Kommer han vidare?

SALTÄNKAN

Eriken. Han lämnar inte Calmar.

Ska väl hem till sin sammetstron och strypa kunglig skit i fred.

Satt han inte och vimsade i flera år på Calmare Slott med tull hit och skatt dit.

Låt honom hojta, vi handlar som förr.

TRUMPEN

Bara de kommer hit och småhojtar en smula så jag kan få mina hjortskinn.

Avaskärs öde det skiter jag i.

KLUGE

(Kommer)

Avaskär? Det finns inte längre.

TRUMPEN

Va

KLUGE

Aspö-Eskil kom just in med ekan.

SALTÄNKAN

Vad säger du? Vem kom?

KLUGE

Aspö-Eskil! Han kom från Torhamn.

Nån svensk överste Åke Färla, kom från Calmar med två fännikor och en fana ryttare. Nu häromdan.

Eskil hade mött Daniel från Tjurkö ve Hasslö och han trodde kommandenten på Lyckå Slott skulle försöka hejda svensken vid Jämjö.

SALTÄNKAN

Så var det dags igen. Jag visste det. Ut och gräv ner penningarna pojkar!

TRUMPEN

Ja, eller aflevera penningerne till Hoffmann så kan han lejda oss igenom eländet.
Med en fylld pung.

ANDERS SADELMAKARE

Det är Rådstugemöte snart. Jag hoppas vi kan få veta mer, annars mäter jag dessa tidningar till resten av Rådet. Kommer du med Kluge?

JEANNEDÄKAN

Far, får jag följa?

ANDERS SADELMAKARE

Kära, Jeanne-Emman, rid, skjut armborst, eller sy.
Men försök inte utmana silverryggarna.
Det är knappt jag själv blir insläppt så vald jag är, i Rådet.
Du, Mor har sill att rensa.

JEANNEDÄKAN

Jag veet! Jag vill! Dock annat än Siill!

ANDERS SADELMAKARE

Du får mer därtill. Men passa tungan din

SCEN 3

/ KARIN FRILLA, HELGA FRILLA, KUNG ERIK, KAMMARTJÄNARE,
OFFICER, ÖVEROFFICER, JÖRAN PERSSON/

KAMMARTJÄNARE

Ers Majestät?!

KUNG ERIK

Mmuhmphfff!

KAMMARTJÄNARE

Ers Majestät!?

KUNG ERIK

Försvinn innan jag låter hugga huvudet av dig!

KAMMARTJÄNARE

Ers Majestät må då påminnas om....

HELGA FRILLA

Majestätet är opasslig!

KAMMARTJÄNARE

....sin egen befallning om att avgörande krigstidningar ovillkorligen skulle förmedlas skyndsamt. Vilket härmed försökes.

KARIN FRILLA

Inte idag. Inte än i varje fall.

KUNG ERIK

Just det. Inte ännu idag!

Kunglig Majt är sig själv avmäktig.

Och nöhfff...mmhf.

KAMMARTJÄNARE

Klas Kristersson Horn splittrade danska flottan vid Ölands Norra Udde i förrgår kväll...

KUNG ERIK

Jag vet. Jag veeet!

HELGA FRILLA

Han vet det redan.

KARIN FRILLA

Nån drabant kom stövlande i natt.

HELGA FRILLA

Undrar om han fortfarande är i livet.

KAMMARTJÄNARE

Jag återkommer med depescher. Så snart Majestätet så anmodar. (Går)

(KUNG ERIK somnar, Frillorna gör toalett)

KARIN FRILLA

Han var farlig i morse.

HELGA FRILLA

På väg uppåt?

KARIN FRILLA

Absolut, och farligt förödmjukad. Han tror dom skrattar åt honom.

HELGA FRILLA

I Calmar?

KARIN FRILLA

Nej i Danmark. Köbenhavn, i Lübeck.

För det där med Makalös.

Stora skeppet som sjönk.

Han tror dom skrattar åt honom vid hovet.

KUNG ERIK

(Sätter sig upp käpprak, hoppar ur sängen)

Gud hörde min bön. Säg igen! Va, sade ni? Om Flottan.

Hornet! Amiral Horn, får fart på fienden på ett par veckor. Friskus!

Hornet hämnas, hornet hämnas baggens fega flykt, fint fin fint.

Stjärnorna har lagt vägen. Jag behöver bara vandra.

Hm, låter latinskt. Vad månne det bliva på latin? Ja.

KAMMARTJÄNARE

Majestätet ropade. Jöran Persson låter hälsa:

”Förtälj Majestätet att nu har Flottan hämnat Makalös förlis.”

Igår morse sänktes tre fartyg ur lybsk-danska flottan, vid Den blå Jungfru.

”Det kommer att få upp honom”, sa Herr Jöran alltså.

KUNG ERIK

Detta är vägen till mitt Östersjön.

OFFICER

Ers Majestät. Danska flottan drev isär under natten, när dimman lättade i morse hade amiral Horn tre skepp sittande som på papegojskjutning i rad.

KUNG ERIK

Mera. Som att höra nektar. Av detta kan man sig inte mäta. Mera.

OFFICER

Om Majestätet ursäktar.

Bulletinen är ej ännu förfärdigad.

Men vi har fått fler kunskaper i natt.

KUNG ERIK

Säj, säj men säj gott. För det är tidigt.

Vad har vi idag sextonde augusti?

KAMMARTJÄNARE

Torsdagen den 17 augusti, Ers Majestät.

KARIN FRILLA

Säj kort!

ÖVEROFFICER

Överste Åke Bengtsson Färla har liksom tidigare berättats intagit Avaskär med två fännikor och en fana. Han fortsatte mot...

KUNG ERIK

Idiot. Jag veeet! (Börjar spela tennis, har snört på sig skorna)

Du! Läget? Nu!

OFFICER

Överste Åke Bengtsson Färla överfölls i en bokskog på vägen mot Lyckå. Vid en gård som heter...så mycket som Helgerum.. vid....Jeemjö...och det menas att kommandanten på Lyckå slott, Knut Hardenberger själv stod för utfallet. Dansken har visserligen mist många man, men Färla menar hans egen styrka slagits så illa att han är för svag för att kunna bemästra Östra Härad.

ÖVEROFFICER

Han kan inte slå fienden, han kan inte dra sig ur.

Han kan ingenting mer än svälta och ligga pall för ögonblicket.

KUNG ERIK

Gott. Nu ska vi kriga.

Ligga pall med tusen man.

Sänd utan dröjsmål till Färla förstärkning om fyra fännikor och minst en fana.

Minst 1500 man. Man ska vara stor i Blekinge.

Överstarna kan bedöma vilka som är redo att dra sydpå omedelbart.

Men Bengt Bagge känner vägen och farorna. Jag föreslår Bagge och Rålamb.

När är Hela armén marschklar. Hela hoopen?

ÖVEROFFICER

Hela arméen? Inte inom en vecka, Ers Majestät.

KUNG ERIK

En? vecka!!

OFFICER

Minst, en vecka. En dryyyg vecka. Fullt lastad med artilleri tager, åtta till tio dagar. Tolv.... Om vi piskar på.

KUNG ERIK

Gå då och piska. (Tar fram sit astrolabium)

Och du, skicka hit Jöran.

JÖRAN PERSSON

Jag är redan här.

KUNG ERIK

Jöran, är detta ett tecken?

Segern, amiral Horn sänkte tre av, amiral Herluf Trolles danske örlogsmän.

Jag bestämmer helt enkelt att det är ett tecken. Jag är ju Kung.

JÖRAN PERSSON

Det kunde också varit dimman i Kalmarsund som avgjorde.
Liksom Dansken och Lübeck sänkte Makalös, Östersjöns största.
Då var det en vindkantring.
Eller såg vi tecken då också?
Väl ställda horoskop.... Jag lyder. Bilder i skyn,....sådana jag skyr.

KUNG ERIK

Mare nostrum. Vårt hav. Det svenska Östersjön. Mitt hav.
Dominum Maris Baltici. Herrevälde över Östersjön.
Vi famnar det.
Vänster arm – Finland. Näven Reval. Höger arm, Sörmland, Östergötland,
Kalmar, höger handen saknas. Än så länge.

KARIN FRILLA

Det är Blekinge.

KUNG ERIK

Det är Ronneby.

SCEN 4

MARIT

Sätt dig! Du har blod mellan bena, det syns när du reste dig.

SOFIAN

Jag?

MARIT

Nej, Mor din.

ANNA

Inte igen, nääh.

MARIT

Fy, nu oroar du mig. Berätta.

ANNA

Sen jag döfödde i våras, så rinner det både nu och då. Montan lever sitt eget liv.

SOFIAN

Det är som med mig, fem gånger har det hänt, men inte var månad.

MARIT

Du kan våga dig en tur till Lövje-Lena på Lindekullen.

Hon har tag i det som fordom var.

SOFIAN

Lövje-Lena har kontakt med båd alm och lind, då kan man något av det gamla.

Och hon talar med Tor och de magiska träna.

MARIT

Sofia, schtyst, prästen går där borta.Säg inte att jag sagt det, Anna. Att du skulle.

Men... Jag vet. Det är ett sorts pulver av torkade svampar hon lavar.

Se inte så förskrämd ut. Det hulptede mig. Får du inte stopp på detta, löper själva livsanden ur dej till vintern.

Du bloar dig ihjäl.

ANNA

Ja, något måste snart ske. Stämman blod kan väl inte vara okristeligt, kan det det?

JEANNEDÄKAN

(Kommer)

Mor, far säger jag ska passa min tunga.

MARIT

Det säger han till mig med.

ANNA

Så säger alla karlar.

JEANNEDÄKAN

En liten korg. Det var all fisk hon hade. Silla-Malin säger vattnet är för varmt.

Den kommer inte in. Inte törs dom segla bortanför Hasslö heller.

Fanstyg färdas fritt i farvattnen, sa hon.

MARIT

Fanstyg far här med. Änglar får vi leka själva.

SOFIAN

Jag såg änglar igår kväll. Flera hundra i vita särkar som svävade runt bak

Västerport. Längs fälten mot Sörbyn. De drog runt. Fann ingen frid.

JEANNEDÄKAN

De va augustidimmedugg. Laä vaäre mä o glo in i det.

Och Aldrig mä sån måne som igår. Du blir nipprig.

ANNA

Det kan va ett tecken.

JEANNEDÄKAN

Moren är ju ligadane. Föds man mä hatt?

MARIT

Tungan! Husk tungan.

ANNA

Kanske Maja-Stina slår mej följe.

Jag vågar mig icke helt ut till Lindekullen allena.

Hörde du pattarna hennes håller på att sina.

De där tvillingarna suger fullständigt musten ur henne.

MARIT

Fem däkor på raken, så äntligen kom där en dräng, då sker sådan olycka.

Att gå sin efter så många födslar.

ANNA

Det sa hennes karl Gudmund med:

”Antingen städslar vi Amman Angelica, eller är detta Guds prövning.

Då får vi låta flickungen fara till änglarna så drängen åtminstone klarar livhanken.”

SOFIAN

Sa han det?

ANNA

Han sa. Men det har du aldrig hört.

MARIT

Offra den ena för att klara den andra.

JEANNEDÄKAN

Skulle du göra det, mor?

MARIT

Tala inte om det, däka, den slags vill ingen levandes människa veta av.

SOFIAN

Offra den ena... Han talar rent bibliskt.

JEANNEDÄKAN

Jo, han heter ju det.

SOFIAN

Va?

JEANNEDÄKAN

Gud-mund.

SCEN 5

/HOFFMAN, ANDERS SADELMAKARE, FABIAN FRA STRAALSUND,
PEDER STINGER, KLUGE, CAPTAIN CLERCK, JEANNEDÄKAN/

KLUGE

Rådsmötet är öppnat. Med brådska. Tack för så många kunde komma så raskt.
Borgmästare Hoffman!

HOFFMAN

Tack, Kluge. Ny braska tidningar har bragt oss samman. Avaskär har bränts, för
ett par dagar sedan, säger ryktet. Och så vet vi något mera, Hövitzman Peder
Stinger:

PEDER STINGER

Svenske översten, Åke Bengtsson Ferla, har lämnat Avaskär och står i
Jämjötrakten med två fännikor fotfolk och en fana ryttare beredd att anfälla
borgen i Lyckå. Han har uppfordrat kommandant Hardenbergher på Lyckå att,
ge upp. Hardenberg avvisar kravet.

HOFFMAN

Läget är alltså de facto oförändrat. Oförändrat, dock tillspetsat.

FABIAN FRA STRAALSUND

Tillspetsat!/? Det är gud nåde mig spetsigt.

PEDER STINGER

Det er dock ikke nok vasst. Med tusen man.

Till at virkelig kunne tage borgen i Lyckå.

Vad vi sett än så länge, är faktiskt mildare än förra sommarens stirriga
skärsmyslingar.

KLUGE

Som Hoffman sagt. Oförändrat dock spetsigt.

Men är där någon riktig styrka på väg? Vet vi det? En svensk armé?

FABIAN FRA STRAALSUND

Kung Erik är på väg. Och han reser sällan ensam, väl?

KLUGE

Men vet vi, kunskaper! Betrodda tidningar om läget.

HOFFMAN

Kunskaper är dyra. Det jag mig dock veterligen förstår är att en riktig armé drages samman i Calmar, nu. Slikt tar dock tid. Och för att gå vart? Hit?

Eller västvärt mot Markaryd och sen sydvart in i Skåne?

FABIAN FRA STRAALSUND

Hit? Igen. Som förra sommaren, fast större?

PEDER STINGER

Markaryd, Lönsboda, norr om Göinge har sommarens skärmytslingar stått.

Där står också Kong Fredriks Tyska Knecktar och väntar, eller ligger.

KLUGE

Vill kanske Kung Erik lura upp dom hit i skogen. Så Skåne ligger blottat.

FABIAN FRA STRAALSUND

Har vi inte fått svar från Verner Passberg i Sölvitzborg ännu? Stinger?

Får vi undsättning?

PEDER STINGER

Passberg har brug for de sine kneckter til at forsvare Sölwitzborgen.
Han har mäلت vidare till Konung Fredrik. Men intet sker så länge arméns
befälhavare Greve Swartaschbourg ligger och fiser vid Hälsingborg.

KLUGE

Fiser?

PEDER STINGER

Bogstaveligen, halvdelen av hanses tyske knecktar skider rött.
Och själv rör han inte på sig förrän hans oxar lämnat Danmark, toldfritt.

KLUGE

Det tycks som vi under alla omständigheter måste bliva med att tillse palissaden.
Anders, talar du med gillena så alla följer ordningen och ger sin hand till
förstärkningsarbetena och allas vår frid.

ANDERS SADELMAKARE

Jag tror inte någon kunde vara mindre ivrig än att få förstärka försvaret.
Det tycks ju som det blir vi som får ta emot det svenska huvudangreppet.
Om det nu kommer något.

PEDER STINGER

Arbetet med förstärkning af palissaden, går framåt. Det blir aldrig övertygande,
men om ett par dar, är i varje fall alla nyvässade störrar på plats.
Varggropar är grävda.

CAPTAIN CLERCK

Gentlemen, I must say, as said before, so many, many, very many times before.

This position, of a town is undefendable.

I repeat, un-de-fend-able, especially with such pagan ramparts.

No stonewalls at all. A wooden pallissade?

What are you? Vikings?

FABIAN FRA STRAALSUND

Vad yrar han nu om?

KLUGE

Samma som vanligt. Byn går inte att försvara.

Allt är åt helvete. Vi lever kvar i vikingatiden. Med träpalissader.

CAPTAIN CLERCK

Yes, oak hopefully. Eeek!

ANDERS SADELMAKARE

Korrekt ek, speciall, ...blekingshsk ek. Oak, very good, here in Blekinge.

Famous for it, you know.

CAPTAIN CLERCK

But for Christ sake. We now live in the 16th century.

Walls and castles have been made of stone, towns encircled by walls of stone, for quite a number of hundreds of years.

Knights and Crusaders! Ever heard of Richard the Lion Hearted.

Ivanhoe?

What did they attack? Castles, stone walls,...

KLUGE

Captain, ta det lugnt nu. Korsriddare ja, då fanns det stenborgar.

ANDERS SADELMAKARE

Det är riktigt, egentligen har Captainen rätt.

Det är underligt att ha en sån där vall. Att inte ha en stenmur.

FABIAN FRA STRAALSUND

Tja, vi kan ju inte precis skylla på att här inte finns nog sten.

I Blekinge. Till en mur.

HOFFMAN

Mur, nämn inte det nu. Splittrade hela byn.

KLUGE

Då så blev det diskussion om hur muren skulle dras.

Sen så höjde Köbenhavn skatten. Så nedlades det, den gången.

HOFFMAN

Sen växte byn utåt. Så då skulle vi bli eniga igen...

KLUGE

... om hur en ny mur skulle dras. En längre, som då måste bli lägre, annars blir den ju dyrare, va. Och det har inte hänt nåt sen. Om man säger...

HOFFMAN

Nej, det gaur ente. Och nu får vi vara glada åt det vi har.

ANDERS SADELMAKARE

Så länge vi nu har det.

FABIAN FRA STRAALSUND

Hrm, staketet menar du?

CAPTAIN CLERCK

We are foreseeing an army.

An army with mortars, guns, cannons.

This settlement, this village, Ruonnebiew, it is a pre-gun-powder stupidity.

You get me?

KLUGE

Clerck menar att staden kom hit långt innan krutet.

Därför ligger den så korkat till.

CAPTAIN CLERCK

Excellent, thank you Mr Kluge.

I do hope Hoffmann that you will negotiate this as a treaty, well mannered?

Fouårhandle!

Fourhandler du med dom?

For anners kan vi lika godt finne bedre kampplatser än här i byn.

You have hills all around.

Then, not even any need for cannons.

One just threw some fire-works into town.

Tally-hoo!

FABIAN FRA STRAALSUND

Kaboom!

PEDER STINGER

Captain Clerck, ingen stor svensk anfallsarmée har ännu korsat gränsen.
Så varför ge upp en strid som ännu ej uppstått.

HOFFMAN

I denna del av världen har vi vant oss vid att förhandla med många och ofta.
Vi håller ut och har alltid lyckats spela hem oss själva till sist.
För kloka huvuden begriper att Ronneby har något att handla med och det
behövs i båd krig och fred att båd saltet och annat kommer fram.
Men vad kungarna gör nu, det begriper nog inte ens dom själva.

CAPTAIN CLERCK

I do know war. And I can smell it.
Kriget stinker Hoffmann. But not money.
Pengar luktar ej.
Fear smell. I can smell that too. Fear.

JEANNEDÄKAN

Hallo, flåt, kunde inte vänta längre.
En ridare kom från Lyckå, på väg till Sölwitzborg, jag red med.

ANDERS SADELMAKARE

Vad sa du att du gjorde sa du?

JEANNEDÄKAN

Red med.

Bara en bit.

Jag afprövade den nye sadelen du laävat.

Kommer ryttare, kommer silver, sa du.

Bäst ha allt färdigt för kriget.

Du sa det själv.

HUMLEJÖNS

Den tungan Anders. Den tungan, den vet vad den släktas på.

FABIAN FRA STRAALSUND

Ja, inte är det faren hennes, i vart fall. (Skratt)

JEANNEDÄKAN

Vissa tycks mest använda sin till att spotta skit.

FABIAN FRA STRAALSUND

Nej, nu jävlars.

HOFFMAN

Mina Herrar,... Anders få styr på däkan din.

KLUGE

Den som ridit omkapp med depescher, vet något. Vad ämnade du förtälja?

JEANNEDÄKAN

Swensken är stoppad.

FLERA

Va, varför sa du inget!

JEANNEDÄKAN

(Paus) Ska jag fortsätta?

CAPTAIN CLERCK

Shoot, baby shoot.

JEANNEDÄKAN

Lyckå uppfordrades av en trumpetare. Tuttelitut, med Kongabrev.

I förrgår, var det den femtonde, ja, och hör nu efter: Igår slog Kommendant Hardenbergher ut från borgen, med träfällor fångade han ner svenskarna vid Helgerums Gård i Jämjö. Han saknar ryttare nog för att slå dom.

Men Åke Bengtsson Färla, svenske översten, kan heller inte komma väck.

Ridaren var nummer två som kommit igenom, med friskaste bud, om ryttare, förstärkningar.

FABIAN FRA STRAALSUND

Tack käre Gud, förstärkningar.

HOFFMAN

Att Hardenberger gick ut så starkt. Samlade varagtiga karlar, stoorer hoop.

Med förberedda fällor, hakebösskyttar på knä i dungen.

Svensken sitter fast. Anfallet stoppat. Underbart skönt.

Nu ska vi glädjas, andas.

Skål allihopa.

SCEN 6

/ALLA/

(Det dras ihop till torgmarknad, Musik,
Folk samlas eller går förbi, Brottstycken av torgprat,)

AMMAN ANGELICA

Läckra äpplena. Lena! Runda. Läckra sööda!!
Icke vildsyra. Friska, stora goda äpplen.
Apel!! Köp Apel! Holländsk Apel. Först i år.

ANNIKA

Stoppa tjuven! Få fast han!

/::/

MARIT

Jag har hört att hon, Amman Anjelica ger en jonglering. En liten framvisning av
varorna. Privat.

SOFIAN

Mondä! Närdå?

ANNA

I afton, en timma innan solnedgången, vid ekarna på skeppsbron.
Under Dubbel-eken. När som solen står i näpnaste läge. Faller in bakifrån och
lyser igenom hennes kjortel.

SOFIAN

Har hon bara kjortel på? Och Jongelerar med äpplena?

ANNA

Jajamen. Håret utsläppt, det gnistrar i solnedgången och äpplena hennes, de blänker. Den konan, hon har aldrig gått utan städsling en eneste vinter. Gud vete var hon bedriver sommaren.

MARIT

Den, Amman? Om sommarn? Ska där dias, må där kalvas. Så hon hålls nog, på klöverängen, hon.

SOFIAN

Vad menar hon?

MARIT

Amman Angelica. Hon seglar med äppelskepparna. Känner dom allesamman. De är så hon alltid lyckas få fram äpplena hit först av alla. Hon känner många här i Ronnebyn. Känner dom väl. Väl väl.

ANNA

Marit, jag tror inte Lenans mjöl mäktade stämman blodet. Nu kan jag märka, det löper igen, du får gå tätt bakom mig så ingen ser.

MARIT

Kvinnors blod det ska döljas det. Männen de svingar sina svärd och syns mest stolta över sina skrämor. Det är skillnad på mäns blod och mensblod.

/::/

KLUGE

Men om ni inget säger till nån, ska jag visa er nåt.

(Drar upp skjortan)

LILLIS

Uojuhjoj, det måtte ha gjort ont.

KLUGE

Du märker inte när piken sticker.

Men efteråt, då vet du att du lever, om du känner nåt alltså.

Och febern när det läker. Den glömmen man gudskelov.

Men tur det hade jag och han där uppe ville mej ikke ännu.

LELLE ABRAHAM

Så då stämmer det som sagts, du var med Dacken.

Du kan inte ha varit gammal då.

/::/

ANDERS SADELMAKARE

Hörde du Abborra-Emils påbjudningar?

MARIT

Vad, har han varit östpå igen? Inte helt till Lyckå väl?

ANDERS SADELMAKARE

Jo, där har kommit fler svenskar, flera fännikor.

Och fältskyts, en mörsare. Men bara en, på hästrygg.

MARIT

Måtte snart undsättning komma.
Dödläge på dä viset i flera dagar, det går galet.
Borgen må ju hållas.

ANNA

Vi som skulle gå ut, nä, nu vill jag nästan höra hovar, massor av hovar, danska hovar, tyska hästar. Det blir för pressat detta.

SOFIAN

Har di anfallit svensken? Är kriget nu kommet? På nytt? Hörs hovar?!

MARIT

Så så, Guden rår, men kloka människor de får....
allt bestyra och källna sin yra.
Ibland blir krigets tidningar illa framburna.

/::/

PEDER STINGER

Kungörelse! Ronneby, Torsdagen den tjugofjärde Augustii.
Rådet har idag beslutat låta mig, som höfitzman för de enda här förlagda
fännikorna knecktar, låta...utse mig Peder Stinger till insamlare af alla kunskaper
rörande fienden.
I tre dagar har Lyckå Slott belägrats.
Flera svenska fännikor har anslutit, ytterligare minst en fana ryttare.
Igår kom fältschytz fram.
Det brukades idag. En mörsare slog upp hål i muren.
Kommendant Hardenbergher har gett upp borgen.
Han har övergifvit sig.

Lyckå har fallit. Flera hundra fångar tagna.

Det har kommit in vittnen, vi vet nu att ryktena är korrekta.

Drygt två tusen svenskar står i Lyckå.

(folket blir oroliga)

Tyst!

Borgmästarena Henric Hoffmann och Börje Jönsson har i enighet med Rådet beslutat beordrade förstärkningar av försvaret här i byn fortsätter.

Pligten åligger allom.

Ännu inga friska besked om den danska hären.

Greve Schwartzbourg tycks inte ha brutit läger vid Hälsingborg.

Vi vet dock att tyske översten Jürgen von Holle med en anseilig hop ryttare fått order att gå från Malmö och uppåt. Var von Holle står nu vetas ikke.

Där väntar tre av mina ridare i Sölwitzborg att ränna underrättelser å de snaraste rörande von Holle. Ingen har ännu hörts av.

Han har alltså ännu ej korsat Helge Å.

Hären har i varje fall inte lämnat Skåne

TRUMPEN

Lyckå har fallit.

Kommandant Hardenberg har fått ge upp. Swensken kom med kanoner.

Lyckå Slott och Lyckå by är brända.

ANDERS SADELMAKARE

Salta tidningarna nästa gång. Så håller di sig bättre. I värmen.

Är det ingen som vet hur långt von Holle hunnit?

PEDER STINGER

Minst en vecka sedan han fick ordern. Men när kom han iväg? Vad gör han?

KLUGE

Åhus, han lägger sig på fälten där, bra bete i det sankta så här års för hästarna.
Som jag begriper det tycks danska arméen sakna en General.

ANNA

När man som mest behöver en. Det är inte ofta man går och önskar sig en
General. När det så blir krig. Då är dom slut.

ANDERS SADELMAKARE

Men han tyske Greven von Schwartsburgh, om oxarna hans vaggat hem till det
tyska godset nu, så måste han är sulten på fler. Var är han nu med sin armé?

HOFFMAN

Kong Fredrik tycks icke bemästra Greven.

AMMAN ANGELICA

Fredrik har kanske ikke betalat hans sold. Skuldsatt sitter stilla väldigt illa.

(Ankommer)

CAPTAIN CLERCK

Reports from my scouting unit tells about another defeat.

Lyckå is down.

As I have made clear earlier. Even with more troops this, village, can not be
defended.

Evacuation must be considered.

Otherwise down right murder.

HOFFMAN

Kan inte någon ta hand om captainen?

SCEN 7

/KUNG ERIK, KARIN FRILLA, JÖRAN PERSSON/

JÖRAN PERSSON

Öresundstullen. Där tar man dansken. Det är kungens enda egna pung.
Finge vi Elfsborg tillbaka, eller lyckades med Halmstad eller Varberg.
Kunde vi sälja till Holland o England utom Öresundstullen.

KUNG ERIK

Dansken må pröva att stänga såväl Öresund som Bälten.
Att söka strypa ett hav. Ha!
Vi ska regera Östersjön. Och ruinera Frederikken
Inte en vara ska fara över vårt hav utan vårt beskydd och betalning.
Tull!, Jöran, var det inte vad salig fader Gustavius sa:
Tull, det är silver det. I det må jag ge honom rätt.

JÖRAN PERSSON

Ära din fader och moder. Men försitt aldrig tillfället att tänka nytt.
Eller att sitta still.

KUNG ERIK

Still! Still?
Det är nu jag ska hämnas.
Nu ska de gamla Dackefolken få.
När vi går över gränsen kan dom inte längre gömma sig.
Nu är jag Kung. Då behöver man inte gränserna längre, ser du Karin.

KARIN FRILLA

Ska det sprängas gränser, så minns att Majestätet kan räkna med mig.

KUNG ERIK

Karin Frilla, Karin är skarp, Jöran, det är hon, det tycker jag om, få slippa lismandet från adelsfrillorna i Stockholm. Dom lägger år på att skvallra rätt på allt, sen ljuger dom för resten.

Säger Karin nåt, så är det bett i det.

KARIN FRILLA

(tiger)

KUNG ERIK

Blev du blyg?

Jöran jag tror till och med hon rodnar. Få se, på riktigt.

Inget karmosinpuder. Du är på riktigt Karin.

Så vill jag också känna.

KARIN FRILLA

Det gjorde ock Majestätet, härom kvällen. Smilande och glad.

KUNG ERIK

Jag gjorde och mindes bara få år sen.

Ungtuppig, kom jag hit till slottet. Med order om att styra upp på handeln.

JÖRAN PERSSON

”Sveriges fett löper ur Småland, ned med oxarna till Ronneby. Och ut ur Riket”.

Minns Erik hur det lät.

KUNG ERIK

Vad hade jag? Ett par dussin fogdar att driva in skatt och få ut dekret med.
Samt vakta gränsen. De kunde ha tömt hela Småland utan att vi märkt det.
Far hade fredsfördrag med dansken sedan Dackefejden.
Och Hertigar de startar inte krig i faderns rike.
Vet du varför Jöran?

JÖRAN PERSSON

Varför vad?

KUNG ERIK

Varför jag vinner kampen om Blekinge.

JÖRAN PERSSON

Nej, jag är så gammal och reaktionär att jag sällan spekulerar över slagets
utkomst innan striden knappt startat, samt tillåter mig påpeka att våra knektar
travade igenom Blekinge förra sommaren men det är näppe mer vunnet för det.

KUNG ERIK

Jag begriper inte hur du kunde överleva min far med den tungan.

JÖRAN PERSSON

Tungan kan man ha till mycket, så länge man har den kvar.
Jag har tjänat er fader, tills han tröttnade. Så kom jag till dig.
En klok man Gustav, gav er latinet, tyskan, franskan och tankarna.
Samt en kyrka fri från kvicka giriga avlatsprelater.
Han gav Sverige en kung, Eder, Ers Majestät, och tvingade allom att svära där
uppå. Men ingen man kan utrustas med det som bara ses bakåt.
Nämligen klokskap. Det kan jag ge Majestätet.

KUNG ERIK

Vi kan slå den där lymmeln Fredrik i ändan, den falske hale fan.

Tre Kronor vågar han föra i sitt vapen.

Det vet varenda furste runt halva Europa att;

De TRE Kronorna har vi i Sveriges, Götes och Wendes konung haft sen fornt.

Varför skulle annars slottet, mitt slott heta TRE KRONOR om det inte vore så...

KARIN FRILLA

Tre Kronor, vad gäller det?

KUNG ERIK

Fredrik säger Magnus Ladulås hade kronorna som pynt, som dekoration.

Att de stammar från Kalmarunionen med Sverige Norge Danmark, så han har

rätten till dom. Idiot! Har dom aldrig hört talas om Albrecht av Mecklenburg

1372. Han hade Tre Kronor och det var tjugo år innan någon fått en endaste idé

om Tre Kungadömen Sverige, Danmark, Norge. Trams.

Dräpa danskarna det är det enda som hjälper. Och det skall vi snart.

PAUS

AKT II

SCEN 8

/LELLE ABRAHAM, JEANNEDÄKAN, KLUGE, LILLIS, TRUMPEN/

LELLE ABRAHAM

Var det inte så Kluge? Led ni inte illa. Svenska fogdar som stoppa oxarna från Varend. Att Dacke ropte upp. Slog tillbaka.

JEANNEDÄKAN

Dacke, det handlade väl om hämnd.

Fogden stack Dackes svåger så han dödde af det.

JON

Så skulle Dacken hämnas. Tog fogden fast. Så gick det överstyr. Det var hämnd.

KLUGE

Nä, så var det inte.

LILLIS

Var det inte. Vad var det då?

KLUGE

Ibland vet man kanske inte vad det är. Ungdom och dårskap kanske.

LILLIS

Dårskap! Knut den läspe från Rödeby han talar om det än, fast man inte hör vad han säger. Men han sa du var med, att ni tog hela Småland med alla socknar långt upp i Sverige, slog knektarna i slag, att självaste Kung Gustav den förste Vasen tvangs be om fred.

JEANNEDÄKAN

.... och Dacken satt på Kronobergs Slott. Inte som fånge, han satt som Kung. Att han till och med palavrade med tyskarnas kejsare.

JON

Och svarade nej tack, till att välta kung Gösta.

TRUMPEN

Gustaf Vasa saknade fordom egna svenska knektar. Med Dacken dräpt lavade han sig en armé av stridsdugliga drängar i Småland.

Bättre det än uppror.

Det är den armén som är på väg nu.

Swenskarna valde förr konung.

Så icke nu.

Gustafvs son Erik fick de svära på att ha till Konung.

JEANNEDÄKAN

Han kommer nu.

Det här Dackeriet blir man inte lätt fri.

SCEN 7

/ANDERS SADELMAKARE, MARIT, JEANNEDÄKAN, ANNA, LELLE
ABRAHM, SOFIAN/

ANNA

Jag hoppas då det löser sig för alla. Men framför allt för Sofian.

Vad är det med henne. Annars skuttar hon alltid.

Visserligen Fjär och så.

MARIT

Jag grubblar och bråkar med mitt sinne på natten.

Ska vi ta Sofian dän härifrån? Och min Lilla.

Sätta henne med Silla-Malin, dom har plats ännu på Saltärna.

ANNA

Det vore kanske skönt, men är det inte lika otryggt. Där ligger Kungsgård i
Saxemara. Ryttare rider längs kongsleden.

MARIT

Ja vet, så bråkar man mot sig själv, natten igenom, kvavt och varmt.

Halmen sticker. Lillflickan sparkar. Så vill jag fly. Men vart?

Vad har vi att ge dom unga? Jag brister. Alla vi tappt Anna. Så våra enaste som
kravlat sig levans ur kolten. På taerskelen vaggar di. På väg ut i livet.

De första de så skönja är döden.

/::/

ANDERS SADELMAKARE

(spänner armborst)

Jag har sett hur du plockat med armborstet. Det är ett kraftigt vapen. Så jag vill inte se en pil in genom hakan och ut i näsan, när du ska till att spanna.

LELLE ABRAHM

Far jag har övat, om jag får det gamla kan vi stå samman på palissaden.

Om, om dom kommer alltså.

ANDERS SADELMAKARE

Du tänker så ja. Det kan jag begripa.

Men du begriper inte varför det aldrig kommer till att ske.

LELLE ABRAHM

För Kong Frederik hejdar svensken på vägen.

ANDERS SADELMAKARE

Nej, oavsett vad kommer du inte att stå på post.

LELLE ABRAHM

Jag är femton år gammal.

ANDERS SADELMAKARE

Trodde jag ja, mor sa fjorton och därom haver hon rätt.

LELLE ABRAHM

Tror du inte jag törs?

ANDERS SADELMAKARE

Dessvärre tror jag att du törs allt för mycket.

Och jag har ingen annan son än dig.

LELLE ABRAHM

Dessvärre?

ANDERS SADELMAKARE

Blir detta en tand värre vill jag du flyktar med mor din och Lillflickan.

Mor Marits morbror Gö-Pär kan hämta er vid Rustorp.

Han är gammal, så du får ro.

Det blir i så fall om natta. Men inte än. Än är vi tryggare här.

LELLE ABRAHM

Och Jeannedäkan?

ANDERS SADELMAKARE

Blir. Hon blir. Säger hon.

LELLE ABRAHM

Skulle jag fly som en skrämmd hund. Med mor... o onge.

Jag kan undra ibland om du verkligen är min far.

ANDERS SADELMAKARE

Det där vågar du dig aldrig ta i mun mer. För så får du blodsmak.

LELLE ABRAHM

Själv då, varför räddar du inte din däkonge själv och tar mor min till tryggheten?

ANDERS SADELMAKARE

För här är mitt värv. Min verkstad, alla mina verktyg, mina hudar, handlade över år av det bästa till varje detalj. Mitt liv. Mitt Namn.

LELLE ABRAHM

Gott, du kunde öppna i Straalsund tre dar åt det hållet. Doppelt med värv.

ANDERS SADELMAKARE

Jag hör till här.

Ingen ska någonsin kunna säga att Anders Sadelmakare:

”Han stod inte på sin post vid oss andra.”

LELLE ABRAHM

Bra, du står på pallissadpost, så måste nån,...jag skydda hemmet och verkstan.

Begriper Far själv vad Far gör. Du snöper din äldste son som en simpel tjurkalv.

ANDERS SADELMAKARE

Jag är din Far. Du tror inte jag jag lider. Ungskalle!

Visst satan är det kulorna dina jag är efter.

Jag vill dom ska klara sig undan vad fan som än kommer till att hända här.

Så dom kan få formera sig och leva vidare.

Skulle jag så gå till, om nåt händer, så lever vi vidare i dig.

LELLE ABRAHM

Jag ska alltså fly och hon stanna. Varför?

ANDERS SADELMAKARE

För det gör hon under alla omständigheter. Hon har eld i blicken. Ingen kontrollerar henne. Nu.

SCEN 9

/LELLE ABRAHAM, HELGE SPEJARE, HOFFMAN, ANDERS
SADELMAKARE, PACKE MAURIDTZEN, TRUMPEM, CAPTAIN CLERC,
SALTÄNKAN, MARIT, KLUGE, LILLIS/

PEDER STINGER

Tidningar! Posthästarna har kommit. Post från Väst.

Tillkalla Hoffmann, samla rådet!

Jag har Jürgen von Holles Befallningmand med!

HOFFMANN

Post från väst?

PACKE MAURIDTZEN

Borgermestere! Hövitzmän!

Borger i Ronneby! Og hersteds tillflyktede!

Mit navn er Packe Mauridtzen, jeg er Befallningsmaend ved Jürgen von Holles
Nieder-Sachichiske rytteri. Med stor styrka ankom vi til Åhus i fredags.

Dette er Anders Bing også han Befaldningsmand.

Det er våres opgave at tileder fortälje at von Holle afvagter Greve

Schwartzburghs ankomst fra Hälsingborg. Og at Konung Fredrik er vel bekendt
med hvad der intruffet i Östra Härad. Det er min pligt at af eder erhålle en
forsikran: At I alle sammen forsikrer jeder Konung Fredrik tro og at i bliver och
holder jeres by, Ronneby.

ANDERS SADELMAKARE

Og hvorfor kommer kun I sölle fem man, befalningsmän, det er godt.

Men hvor er rytteriet?

TRUMPEN

Svensken står i Lyckå!
I står i Åhus?
I må se at komme afsted.

PEDER STINGER

Tyst! Låt oss lyssna.

PACKE MAURIDTZEN

Obersterns order adlyder jeg.
Og min opgave står klar:
”Hurtigst muligt tage mig tilbage med en trohedsforsikring fra folket i
Ronneby.”
Men borger, situation står fullständigt klar för oss allesammen.
Og bliv vid mod, en vældig här er på Marschen.

HOFFMAN

Ni känner ikke hela omfattningen. Lyckå Slott föll i Fredags den 25e.
Hardenberger gav sig fången. Swensken står i Lyckå.

PACKE MAURIDTZEN

Lyckå har fallit? Swensken står, när skedde detta? I fredags?
Vi må ha ridit om hinanden. Idag har vi söndag.
(spridda kommentarer av stress och hets)
Tidligst, Tirsdag, dog senest Onsdag. Onsdag om middag, så ser I rytteriets
fanor her. Der vill ses flere faner.
Så bliv. Tag ikke tuld på hinanden og tag ikke gods ud af byen.
Hold sammen!

HOFFMAN

Kong Frederik har forstått! Vi holder sammen!

/FLERA/

Vi holder sammen. Vi holder ud!

PACKE MAURIDTZEN

Undsättning är på väg. Svär ni Fredrik Tro?

ALLA

Ja, leve Kong Frederik!

PACKE MAURIDTZEN

Kong Frederik selv har jaget på Greve Schawrtzburgh. Nu tror jeg den opgørelsen den heter.

Oxer på skibe, Greve i sadelen. Rytteri till Ronneby.

SALTÄNKAN

Det står klart som Saxemaras sol att den där Greven han har handlet med Köbenhavnerer förr.

ANDERS SADELMAKARE

Säkra betaling för du leverer.

MARIT

Synd bara det är vår röv som brinner för deras handel.

CAPTAIN CLERCK

War is fought everywhere, constantly.

Try to avoid war. Hah! War will find you.

Guards down.

Bloody Germans. Will never win a war. Never. Ever. To busy planning.

SALTÄNKAN

Kan inte nån snart hitta en fiende till honom. Så vi får fred.

MARIT

Fiender, det finner Clercken själv. Eller uppfinner.

SALTÄNKAN

Som du?

MARIT

Nej som du.

KLUGE

Som ni.

LILLIS

Han kanske är kriget själv.

ANDERS SADELMAKARE

Det är illavarslande när en som Captain Clerck ändå är den som ger en hopp.

Far kände krigets snöre sade han. Känner ni det.

HOFFMAN

Anders, få fatt på folk, vi ses i Rådstugan klockan 2.

Nu gäller det att hålla ut. Det gäller alla.

(Aktivitet utbryter)

MARIT

Jag vill tala med dig om Lillflickan.

ANDERS SADELMAKARE

Vi anar det samma.

MARIT

Kan vi få henne väck?

ANDERS SADELMAKARE

Allt går. Det beror på priset och kontakter.

MARIT

Silla – Malin, på Saltärna har jag tänkt.

ANDERS SADELMAKARE

Som gömsle – Ja. Som viste – Nej. Så är hon säkrare här.

MARIT

Så antingen flyttar vi enklare nu. Men till otryggare trakt.

Eller väntar tryggt här. Hon får vara här där hon är kär.

ANDERS SADELMAKARE

Priset för att kunna fly senare kan dock bli högt.

MARIT

För däkan min betalar jag vilket pris som helst.

/::/

MARIT

Så svarade jag honom. Vilket pris som helst.

Så berättar han prisen för att komma osynligt ut ur byn när låsen låg på.

ANNA

Att vad var det?

MARIT

Det var mig.

ANNA

Dig?

MARIT

Redan förra sommaren hade Anders gjort opp med en vagt att få oss ud.

Men priset var att ”Att jeg gav mig ham, uden at våld bruge”.

ANNA

Hor! Dubbelt Hor.

MARIT

Enkelt. Vagten är ikke gift. Men man brinner nok alligevel. För enkelt hor.

ANNA

Skällde du ut honom?

MARIT

Anders, nej jag tackade honom.

För att säkrat oss en väg ut.

Men att han var en usel handelsman som kunde handlat bättre.

ANNA

Vad skulle han svara på det?

MARIT

Han svarade:

”Att det var en god handel. Vagten ville först ha båd din Sofia, og mig.”

ANNA

Gör du det? För henne.

MARIT

Hon höll på att kosta mig det här livet när hon blev född. Så ger jag henne mitt nästa också.

ANNA

Du hade ju sagt allt....så...

MARIT

Det värsta är att han har rätt. Han stirrade långt ut i luften med stor skam när han presenterade att det var priset.

Men att han fått Lelle Abraham med också.

ANNA

Tror ingen kan varken begära eller prestera det priset. Inte av mig i vart fall.

Vi ser till ett här hemma. Om du skulle, ...jag menar..

MARIT

Du menar väl.

Gud dig beskydde. Mig med, än så länge hoppas jag. Tar vi åstad kommer Sofian ock med.

SCEN 10

/KUNG ERIK, JÖRAN PERSSON, GENERALAMIRAL KLAS
KRISTOFFERSSON HORN, KARIN FRILLA, HELGA FRILLA, ÖVERSTE
BAGGE, OFFICER, ÖVEROFFICER

/

På Calmare Slott

KUNG ERIK

Nej, tvärtom, jag tycker det är fint väder.

Stjärnor står ståtligt i vårt hus.

Jag är på gott humör. Vi anfaller!

HORN

Kanonerna kommer inte fram på vägarna, det är för sankt.

Ja, fram kommer dom, men inte till Ronneby, det tar en dryg vecka till minst.

KUNG ERIK

Skit i kanonerna. Dom behövs inte.

HORN

E de så klokt det att belägra en stad utan artilleri.

JÖRAN PERSSON

Har du sett Ronneby? Du behöver inga kanoner. Där är berg ikring på alla
sidor. (Visar karta) Du ser rätt ner i staden, tja byn. Kan rulla in skotten.

KUNG ERIK

Vi ska krossa Ronneby.

Den sista Dackelusens näste ska väck. Sätt igång.

Nu ska vi skrämma skiten ur Hoffmann.

HORN

Vi mönstrar i varje fall elva fännikor att aftåga med ifrån Calmar i morgon bitti onsdagen den 30e Augusti. Ytterligare sex fännikor. står redan i Lyckå. Vi mönstrar alltså över femtusen man, kung Erik. Till fots. Åtta fanor rytteri, två finns redan på plats i Lyckå. Det gör totalis tio fanor. Dryga 3000 ryttare. Arméén räknar alltså 8000 man.

KARIN FRILLA

Ingen bleking har sett slikt. Så många.
Se Smålands män på marsch i Blekinge.

HORN

Vad säger kunskaparna, har vi nya tidningar om Ronneby fått förstärkning?
Peder Stingers två fännikor har väl legat hela vintern och feset där.
Men friska riktiga knecktar, har dom några?

JÖRAN PERSSON

Skottar, få, men kunniga. Känt folk. Captain Clerck!

HORN

Är det sant? Är Clerck i Ronneby. Hur hamnade han där?

JÖRAN PERSSON

Han var väl på jakt efter ”The Enemy” och han tycks ha funnit den.
Bekymra er inte om vår käre Captain.

HORN

Det gör jag inte. Jag vet precis hur man får honom ur striden.

HELGA FRILLA

Det vet jag också. Men att ni kände till Captain Clerks...

KARIN FRILLA

Helga! Schtyst!

ÖVERSTE BAGGE

Ers Majestät. I Ronneby finns där en pallissad, med grav framför.
Graven framför pallissaden. Vi behöver stormningsgrej.

KUNG ERIK

Graven får de fylla med faskiner.

BAGGE

Av vad?

KUNG ERIK

Av Vad? Av Risknippen! Faskiner. Av vad? Av Vasar.

Är det känt? Vasar av ris. Ha, ha. Nedlagda av Kongabönder. Det är nästan för
bra.

BAGGE

Ers Majestät. Vid avancemang utan artilleri.

Oskyddade soldater som anfäller utan artilleri, så så...

KUNG ERIK

Så vaddå?

BAGGE

Så skjuts man Ers Majestät.

KUNG ERIK

Nja. Först håller försvararna inne elden? Väntar.

BAGGE

Ja, ers Majestät.

KUNG ERIK

Väntar tills man kan se ögonvitorna på anfallaren?

BAGGE & HORN

Naturligtvis Ers Majestät. (ut)

KUNG ERIK

Vad ser man då.?

Jo då ser Ronnebys borgare framför sig; Jon Gummesson och Gumme Jonsson, Jon Gummesson och Kongakarlar hela bunten.

Kånkandes på vasar av ris att fylla Ronnebys grav med.

ÖVEROFFICER

Ers Majestät vill ha Kongabönder som sköld?

KUNG ERIK

Vi ska skicka dom fram mot pallisaden.

Risknippen i Vallgraven och kända ansikten för Ronnebyborna.

Som en hälsning till gamla Dacketrakter. Om nu borgarna ställer upp till försvar låter vi dom se. Kongas manfolk bereda vägen för min armé. Sånt spel, det hade far satt pris på. Vad tror du?

ÖVEROFFICER

Mon gamle Hoffmann han fattar han också.

KUNG ERIK

Men är vi själva säkra, ligger Greve Schwartzburgh ännu i Hälsingborg?

ÖVEROFFICER

Han ligger. Ingenting händer. Utan att jag får rapport.

KUNG ERIK

Och i stjärnorna står Schwartzbourg stilla.

Han syns först när mina kanoner hunnit fram. Så ska vi slåss. På riktigt.

Men nu ska vi först plocka gamla gäss.

KARIN FRILLA

Det drar ihop sig Helga. Vad ska det bli av oss sedan, när allt är över?

HELGA FRILLA

Karin, jag tror jag prövar det franska äventyret. Jag har lärt känna en viss Charles de Mornay och han har lovat mig att ta mig under sitt beskydd. kunglig hovleverantör är inte för människor som mig. Vi vill ha det friare.

KARIN FRILLA

Pass gott pådig själv. Jag förstår di så väl. Själv bliver jag, här finns som sagt, nämligen några gäss att plocka.

HELGA FRILLA

Gäss är gott. Men jag ville få pröva på Pomeranser som Mornay pratat med mig om. En slags brandgult äpple från Kina eller England. Det är som att äta våt eld och harsyra, samtidigt, menar majestätet.

KARIN FRILLA

Mina gäss ska inte spisas. De ska bara dräpas.

SCEN 11

/FABIAN FRA STRAALSUND, ANDERS SADELMAKARE, PEDER STINGER, HOFFMAN/

LILLIS

Det måtte väl inte bli krig och batalj?

JEANNEDÄKAN

Synd om inget hände, efter allt ånkande och palavrande.

LELLE ABRAHAM

Hoffman har parlaterat väl förr. Betalt och handlat sig ur värre saker, säger dom.

FABIAN FRA STRAALSUND

(Står vakt på palissaden)

Jomän vi kunde flyttat förr, för länge sen så kunde vi sökt oss bort.

Nu står vi här bak en palissad. Där står visserligen en ansenlig hop svensker där! Tusentals vad jag kan se. Knektarna köar väl helt nere i Leråkra för att få komma in och delta i festen.

PEDER STINGER

Inte än. Men sen. Det du ser är Kung Eriks egen kelgris
Överste Åche Bengtsson Färla och amiralgenralen Claes Kristoffersson Horn.
De fält-tecken jag sett hittills, säger sex fännikor.
Clerck är enig, sex. Och två geschwader ryttare.
Där står drygt tvåtusen till fots och knappa tusen till häst.

FABIAN FRA STRAALSUND

Exakt. Det är ju vansinne.

ANDERS SADELMAKARE

Tror inte Fabian förstått din poäng Stinger.
Detta är förtroppen Fabian.
Senaste kunskapen säger Kung Erik lämnat Lyckå med ett regemente.
Med femtusen till. Det är då det blir kö att komma fram i Leråkra.

FABIAN FRA STRAALSUND

Bättre fly, än illa, nej, nej..

ANDERS SADELMAKARE

Fly kunde vi gjort.

HUMLEJÖNS

Fly! Fy Fan! Aldrig i livet din Rövskalle.

FABIAN FRA STRAALSUND

Varthän skulle vi fly? Men kanske, så nu, exakt nu då, innan detta tar full fyr.
Vi svor kongen huld och trogen vid Kyrkan i Söndags.
Så innan tisdag, senast onsdagmiddag skulle där vara förstärkning.
Nu är det lördag. Jag skulle varit till Bröllopp.

HOFFMAN

Ni känner alla Konung Eriks framställan som levererades igår.
Om att nedlägga alla vapen och uppge staden. Betala brandskatt mot att få
behålla livet. Vårt svar har levererats.
I det avvisas uppgivandet. Såfromt icke Stingers danska fennikor får aftåga på
förhand. Og att detta är det riktige krigzbruk.
Nu må vi vänta. Tiden arbetar för oss.
Ingenting har hörts från Sölwitzborgs hållet.
Trots upprepade brev och ...böner.

/::/

HORN

(På Lyckå Slott)

Majestätet anländer i högönskelig välmåga, hoppas jag.
Välkommen till Lyckå.

OFFICER

Här luktar härsket fett och fesen rövesvitt.

ÖVEROFFICER

Va fasiken tror ni.

Borgen har varit belägrad i flera veckor, några kom undan, men resten har vi fint
bevarade i fångsligt förvar.

KUNG ERIK

Lyckå Borgen; fallen. För Tre skott. Rehnskt, kallt, nu. Bägare!
Vi har intagit en dansk borg. Det ska firas. Ha.

OFFICER

En depesch ankom. Svar från Ronneby?

KUNG ERIK

Läs!

ÖVEROFFICER

Ers kungliga Höghet, Svea, Göthe, Wendes hmmmhmm Konung.

KUNG ERIK

Svaret!

ÖVEROFFICER

Rådet afslår begärd ovillkorlig nedläggelse av vapnen.

Brandskatt kan accepteras.

Villkor ställes att danska fänikor under Peder Stinger fritt kan aftåga.

Så är rätt krigsbruk. Osv, rådet.

KUNG ERIK

Ha Hoffmanns stake veknar men pungen har han full. Redo att betala.

Låta fienden fritt aftåga. Det är en skymf. Idioti. Rätt krigsbruk
ska den hale fan inte ta som ord i sin mun.

Han kan ta sig i arslet.

Afslag. Jag ska visa vad som är rätt krigsbruk.

Betala brandskatt, så ska ni få leva.

Annars ska jag inte bara inta erat Ronneby, utan sedan bestämmer jag även över
era halsar. Och era ägodelar. Allt ska läggas för fäfat.

Jag tänker låta hugga ner allt.

Män, kvinnor, ja sälja dom till tsaren af Ryssland som slavar.

Bättre ett öde land än ett fiendeland.

Detta är Sverige. Danskarna har bara inte begripit det ännu.

Blekungs härader blir Sverige utan dessa blekingar.

Danskjävlar!

/:./

HOFFMAN

Jag oddsar på att den unge Kungen är halstarrig. Och fin från salongen.

Han klarar inte Krig. Det är skitigt. Blodigt. Lerigt.

Erik har redan flytt, hem till skithuset, förlåt toilette chambre de privatye suite,
de skit. Au Calmare Slott.

FABIAN FRA STRAALSUND

Kul odds och spela på. Kungens röv.

ANDERS SADELMAKARE

Med oss som insats.

FABIAN FRA STRAALSUND

Jag är redan torsk tjugo hjortskinn till Trumpen. Så visst. Har ni nånsin tänkt på varför vi blev?

ANDERS SADELMAKARE

Blev till?

FABIAN FRA STRAALSUND

Nä, blev, stannade här, blev kvar.

ANDERS SADELMAKARE

Vi har ju alltid vatt här! Ronneby är en mycket gammal stad, den har alltid överlevt.

HOFFMAN

Så det ska vi göra nu också. Lås portarna med kedjor och sigill.

Det kostar huvudet att öppna från och med nu.

Varken in eller ut.

Gnäll bedjan och vrål. Den som inte tystnar smakar stål.

Förstått. Vi har bara varandra. Utan ett oss står vi allom allena.

SCEN 12

MARIT

Är det offret som krävs för vår saktmodighet, så må jag betala.
Sofian är försvunnen. Men väck må vi med Lillflickan.

ANDERS SADELMAKARE

Abraham. Du hjälper din mor att finna vägen ut.
Så tror jag detta är natten till den yttersta dagen.
Fly för livet. Jag lägger min själ i Hans händer.

MARIT

Och Emma?

ANDERS SADELMAKARE

Jag ska göra vad jag kan att hålla henne an. Nu vattnar hon taket, däruppe bland
getterna i skummet. Mot brand.

LELLE ABRHAM

Jag viker mig. Men det är för sista gången far. Sista gången du bestämmer över
mig.

ANDERS SADELMAKARE

Så länge du bor under mitt tak...

LELLE ABRHAM

Så länge du har ett tak, nyvattnat. Jag bygger mitt eget.

MARIT

Vi ska skiljas som vänner.

/::/

JEANNEDÄKAN

Vi flyger tillsammans.

SOFIAN

I luften genom molnen mot horisonten.

JEANNEDÄKAN

Så ses vi i evigheten, eller i morgonbitti.

SOFIAN

Din mor finner mig snart. Så ska vi ut trots lås och regel.

Det är avigt du biter dig fast.

JEANNEDÄKAN

En avig, en rät, en avig och en till.

I månens sken syster, i månens sken syns den. Skillnaden.

Du vill stiltje. Jag lever av storm. Så flyg nu. Far.

/::/

CAPTAIN CLERCK

Oh what a jolly Good Moorning! When the fighting is dawning!

Six fennicher at front, I know these guys.

If you don't fight, I join them out there.

Finally war. And here they come the first.

TRUMPEN

Det där är folk jag känner igen.

Det är Jon Gummesson och Gumme Johnsson och Jon...

FABIAN FRA STRALSUND

Det är Kongabönder allihopa.

LILLIS

Ska jag skjuta nu far? Är det nu jag ska trycka?

FABIAN FRA STRALSUND

Jag vete fan. Det är ju Kongafolk. Ja...

LILLIS

Där tröck jag. Där föll han!

TRUMPEN

Var blev Hoffmann av? Och Kluge?

FABIAN FRA STRALSUND

Fler kommer falla. Nu faller de. Nu anfaller de.

(alla hjälper till att fösa publiken in i kyrkan)

AKT III

SCEN 13

/KLUGE, SOFIAN, MARIT, FABIAN FRA STRALSUND, AMMAN
ANGELICA/

SOFIAN

Hundratals drog de runt om byn.

Vita svävande.

Jag såg själar varsla om vad som skulle stå.

Såg över ängen.

Dimmedugg. Far sa, ”augusti dimmedugg” däka.

Drar med båd vann och våra tankar.

Fruktan får dig. Se inte så på dimman däka.

Fasan sa jag. Fasan for i de dimmor.

Månen Blänkte.

Blodet Rann.

Rann!

Ack, vi där. Kurr. Åhh! Svara!

Ån rann.

Erinnerung!

Ronnebyån rann röd den dan.

Ån rann röd av död.

FABIAN FRA STRALSUND

O det är ingenting mot igår. Då flöt där klasar med kroppar.

Lik som, liksom, blödde i strimmor om man säger,

Så de blev pölar i vattnet av blod.

Nu, nu är det ingenting. Ingenting, mot i går.

MARIT

Tack Käre Gud att du lever. Hvad med Anders?

FABIAN FRA STRALSUND

(Tiger)

KLUGE

Han dyker upp. Anders kan man lita på. Han dyker upp.

MARIT

Det är just litandet som skrämmer mig.

KLUGE

Hurdå?

MARIT

Han har skyddat hemmet och forretningen, verkstaden.

Hans hudar till sadlarna, verktygen.

Att han inte vek undan. Litandet...

FABIAN FRA STRALSUND

Anders gjorde just det. Jag såg ham dräpa fyra, som i huset erat trängde in, två föll i dörren. Så kom där många, jag blev väck, sen såg jag huset erat brinna.

MARIT

Och Anders? Nej, nej, nej!

KLUGE

Vet någon något efter inferno?

FABIAN FRA STRALSUND

Jag vet inte ens var jag själv är

KLUGE

Jag menar dock jag såg din Emma, eller nu var hon mer den där Jeanne..
Svart i synen, svart skinn längs hela kroppen, armskydd, benskydd...

MARIT

Du såg henne!

KLUGE

Inne i staden. Tyvärr.
Skuttandes över taken.
Kan inte tänka mig nån annan som rör sig så. Annat vet jag ej. Jag flydde allena.

FABIAN FRA STRALSUND

Jag med...

MARIT

Var blev du av?

FABIAN FRA STRALSUND

Efter de brutit igenom. Vi drevs mot torget. Det vitnade och svartnade.
Måste ha slagits ned. Jag vaknade till om eftermiddagen, under en hopar bröte
och Torkel Skinnare.

MARIT

Under Torkel?

FABIAN FRA STRALSUND

Han var stucken i buken. Han stank ju förr, men nu fy fan.

Hanses involmer flöt ut över mitt bröst.

Tvärdöd och tung som en oxe.

Tack Gode Gud och Tack Torkel för livhanken.

SCEN 14

KUNG ERIK

(Skriver sin berättelse om blodbadet)

Vattnet i älven var rött av blod utav de döde kroppar. Och vore fienderna så försagde, att man föge omak hade för dem, utan stack uti dem såsom en hop vildsvin, och skonade man ingen utan slog ihjäl alle varaktige, så att i staden blevo mer än tutusen man om halsen förutan någre kvinnor och barn, vilka de amäktige finnar sloge ihjäl..

SCEN 15

/AMMAN ANGELICA, JEANNEDÄKAN, MARIT, SOFIAN, FABIAN FRA STRALSUND, LILLIS, KLUGE/

MARIT

Amman Anjelica! Du lyckade fly du också!

FABIAN FRA STRALSUND

Lillis!

LILLIS

Far!

AMMAN ANGELICA

Först trängdes alla mot kyrkogården. När knektarna nådde fram så högg och stack dom. Rätt in i veka livet. Folk rännde i vildskap. Nerför Kyrkbacken, till Torget. Knektarna efter.

KLUGE

Och du?

AMMAN ANGELICA

Jag låg kvar. På Gudmund Skeppares loft, såg mer än ögonen vill veta av. Från torget kom ingen ut. Jag hörde skriken. Sen tog elden sig. Då hördes bara den och så grisatjuten.

KLUGE

Jag satt i ölkällarn. Med åtta små barn, och förtäljde sagor om jättarna som slungade med sten. Vågade mig ut bara för att se ödeläggelsen. Hörde hur folk ropade och flydde till Kyrkan. Sen kom de finska fännikornas hakkapelliter in. När vi trodde undergången var över, då kom den med finnkackel.

AMMAN ANGELICA

De högg ner alla så snart de kom ut ur kyrkan. Sen trängde de in...

KLUGE

Jag måste tillbaka till ungarna. Där satt vi sen i mörkret och fukten.
Fingrade försiktigt på Björnbär i skummet. Sagorna tog slut.

MARIT

Barnen vilkas, var är dom?

KLUGE

Det var flera: Mjölner Hennings däkor, Brygggar Hans har tre luar... så en kritvit stackare, Karin från Arkelstorp, kommit hit för två dar sen, fem år, hon stod och glodde på en hynda som gnydde sig till döds.

Henne tog jag med.

Jo, framåt kvällen, kom först Hennings Kona sen Hans Kona, hämtade barna.

Hon tackade. Och begav sig.

AMMAN ANGELICA

Hon har en syster i Bökevik. Hon ville dit. Sa det häromdan. Men priset var för högt, för att komma ut.

FABIAN FRA STRALSUND

Hur kom du ut?

KLUGE

Utanför källaren, låg en piss full tysk befallningmand från Joachim Meyers tyska ryttare.

Jag slog en käpp i huvet på han, drog in en i källaren och iklädde mig hans harnesk, hjälm, svärd och gick sedan stilla och vagglande ut över Söderport i skummet.

Sade: ” Wie ein Drittdorf. Wo sind die Frauen?”

Så grinade svenskarna och slog med armen.

Jag gick tills månen sken över vassruggarna nedom Ågården.

Tog rustningen av och gick vidare... tills jag hörde sjön.

Vågorna lät lugna.

Så sjönk jag ihop.

FABIAN FRA STRALSUND

Jag vaknade ihopsjunken.

Det brann, allt var skuggor och stank.

Knektar travade av och an.

Sen såg jag var jag låg, på Torgets södra sida. Instängd.

Jävulselden de slungade från Snäckebacken,

hade bränt ner Jon Tunnbindares Ågatehus.

Så jag såg Snäckebackens bergknalle rätt igenom spillrorna.

Det hände bara. Hela Jönsens kropp skrek väck. Väck härifrån - Om så i ån.

Jag vräkte undan Torkel, kutade genom sotvirket i Tunnbindarhuset, hoppade ut på Ågatan och löpte mot ån.

Då brann det till över armen, skuldran.

Jag sprang, föll och, för första gången i livet, flängde mig rätt ner i ån.

Så blev allt rött.

AMMAN ANGELICA

Hoffman. Jag såg hur dom tog han. Han var tuff, men skraj.

LILLIS

Slog han igen?

KLUGE

Du förlamas av skräck. Jag har sett män smälta samman för mindre.

AMMAN ANGELICA

Alltså jag såg när dom visade opp han på torget. Så var det nära fläsknackade otyg, elaka i syn, snöpa hans mandom för att visa för kungen.

LILLIS

För Kung Erik?

AMMAN ANGELICA

De trodde Erik ville betala dom dukater, så sa nån tydligen nä, det vill han inte, så sa dom, vi gör det ändå.

JEANNEDÄKAN

Snöpte dom Hoffman? På torget!

AMMAN ANGELICA

Hosorna hade dom nere och skjortelen snittad, så bar stod han,

MARIT

Fortsätt.

AMMAN ANGELICA

Så dom skulle skära ändå.

Men han hade skitit ner sig.

Så kneckten, fick träck på kniven .

Han skar den ren i kinden på Hoffmanns dotter.

Då pissa han på sig. Så såg jag han aldrig mer.

MARIT

Hoffmann, han kunde prata sig ur allting, lever han än, lär han tala sig fri.

AMMAN ANGELICA

Det kunde han i varje fall inte längre.

MARIT

Inte?

AMMAN ANGELICA

Han hade ingen tunga kvar.

LELLE ABRAHAM

Jag hörde Erik stekte den och åt den själv.

AMMAN ANGELICA

Nä, han serverade den till sin hund. Hörde jag.

MARIT

Du hörde och ni hörde. Det hörs så ofantligt mycket. Se istället, se vad som sker framför dina ögon. Ett mirakel. Vi lever.

SCEN 16

/JÖRAN PERSSON, KARIN FRILLA, KUNG ERIK/

KARIN FRILLA

Min önskan är inte att höra mer. Svårt att låta bli. Så många mord...

JÖRAN PERSSON

När kropparna vältes ned i ån, rann den röd.

KARIN FRILLA

Fasansfullt.

JÖRAN PERSSON

Det blir värre.

KARIN FRILLA

Värre?

KUNG ERIK

Håll ann!

Ett sånt byte som här togs har aldrig tagits i Sverige, aldrig i Lifland.

Guld, silver, salt, vin , kläde, fetalier och öl.

Branden tog säden. Men stoort byte.

Så fick Rothnebys Kumpaner betala för sitt förräderi under Dackekrigen
i min salig Kunglig fader Göstavius den förstes tid.

Öde läggs nu Blekinge.

Ronneby är raderad.

Fars Knut kluven.

KARIN FRILLA

Värre. Vad värre Herr Jöran?

JÖRAN PERSSON

De finska fännikorna släpps in genom västerport.

De har inte lyckats storma.

När dom kommer är det mesta över. Trodde vi.

Överallt ligger kroppar, gott tu tusen man blev om halsen.

Förutan kvinnorna och barnen.

KARIN FRILLA

Va barnen, och kvinnorna?

KUNG ERIK

Dom slog finnarna ihjäl. De var amäktiga, helt utom sig galna.

Vi fick stopp på det. Det blev ogudligt.

KARIN FRILLA

Det räcker. Ni kom tillbaka.

Kriget rasar vidare.

Kanske Majestätet blev rädd.

Sån slakt må se förfärlig ut. Lukta rysligt.

KUNG ERIK

Du har rätt lilla kära frilla. Jag spydde.

Har aldrig sett något liknande. Jag ville dig. Ville Icke död.

KARIN FRILLA

Liv. Vilja liv med mig.

SCEN 17

/FABIAN FRA STRALSUND, MARIT, LILLIS, JEANNEDÄKAN/

FABIAN FRA STRALSUND

Att Anna är borta för alltid. Det begriper jag.

Men den natten. Gjorde hon det? Yxade Vagt-Emil i skallen. Min Anna.

MARIT

När han skulle till, opp, på mig, blev hun vred.

Allt är blod skrek hon.

Och det blev det. Han sprack i halsen. Sprutade blodet över mig.

JEANNEDÄKAN

Men du gjorde det med honom, Mor. Gjorde du?

MARIT

Han hade väntat i tjugofem år.

Såna karlars krut, varar inga skjut.

Raskt och flinkt så blir det vått

Slikt krut Slakt krut.

JEANNEDÄKAN

Svara vanligt!

FABIAN FRA STRALSUND

Så har väl Marit alltid låtit.

JEANNEDÄKAN

Jag måste veta.

Prata redigt.

MARIT

Hur slapp du själv igenom?

JEANNEDÄKAN

Som du. Med hennes hjälp. (Pekar mellan bena)

FABIAN FRA STRALSUND

Gjorde du. Hur...

MARIT

Emma.

JEANNEDÄKAN

Nej! Jeanne d'Ärk. Jeannedäkan gjorde som du sagt.

Ett rejält tag om, roten, vrid snabbt.

O husk de ska ha hosorna nere, väl trasslade.

Fällde en, fällde två, fällde sen tre.

AMMAN ANGELICA

På en gång! Hurdå?

JEANNEDÄKAN

(Visar)

En i var näve, så bit.

...Och upp med knäet.

Sen bara o kuta.

Funkade var gång.

Hokus Pokus Filioukus

Tack, för du lärde mig.

MARIT

Så har varit till nån hjälp i livet. Ja, sannerligen i Livet.

KLUGE

/kommer/

Den svenska armen har skövlat och bränt Sölwitzborg. Nu hugger de sig genom skärgården tillbaka igen.

AMMAN ANGELICA

Halsstarriga, hatiska, vi måste väck.

MARIT

Vi har ingen by, och öarna hotas, vart ska vi fly?

FABIAN FRA STRALSUND

Jag flyr ingenstans. Jag stannar här. Här är jag född.

Här har alla jag fryndas dött. Här lever...

KLUGE

...eller dör jag, med.

MARIT

Och jag också.

SOFIAN

Marit, må jag godt flykte.

MARIT

Du må godt flykte mitt barn och vet du vad?

SOFIAN

Vad?

MARIT

Jag tar med dig. Har jag mistat båd man och hem,
så ska jag syna för att du tar dig levans vidare i livet.

SOFIAN

Jag löp i ån, trodde mångatan skulle bära mig bort.
Månne den dra mej ned, som man sett hur folk virvlat bort.
Jag sjönk men svävade samtidigt.
I det gula, jag var i det röda och jag virvlade .
Där var blomster av blod i vattnet. Röda rökpustar av blod framför ögonen.
Sen vakna jag i Rönninge. Det var natt. Det brann i byn. Dom skrek.
Det var då Sven kom, och däruppe på berget där blev jag kvinna.
Och hela Ronneby brann och allt var slut.
Samtidigt som allt begyndte igen.
Vackert och ändå helt himmelskt sjukt bara.
/::/

KUNG ERIK

När du kommer till Stockholm.

Så sök dig till Gert Cantors krog på Västra långgatan nedanför Slottet.

KARIN FRILLA

Och vad ska jag bestyra där?

KUNG ERIK

Vänta på mig. Att jag kallar på dig. Sen kommer du att tas till slottet.

Frillan Karin.

Vad heter du mera?

KARIN FRILLA

Jag heter Karin...Karin Dacke.

KUNG ERIK

Dacke?!

KARIN FRILLA

Dacke.

KUNG ERIK

Omöjligt. Salig Far lät dräpa alla Dackar. Jagade dom i åravis i Tyskland,
Polen. Dackarna är slut.

KARIN FRILLA

Männen ja.

KUNG ERIK

Och du är bevisligen kvinna. Från var?

KARIN FRILLA

Från hämndens land. Så startade fejden. Som jag fått höra sen vaggan.
Min morfar var bror med Nils Dacke.

KUNG ERIK

Dacke.

KARIN FRILLA

Nu kunde jag låta eggen här tränga in i halsen som man slaktar svin.
Se hur blodet löpte ut, liksom ån blev röd,
Dropp, dripp den kungliga tån blev röd.

KUNG ERIK

Karin. Jag menar allvar när jag säger vi gifter oss.
Inte bara för att drilla Jöran.

KARIN FRILLA

Men jag ser en ände på hämnd. Jag tänker inte köra eggen in i den kungliga halsen och sedan hackas i stycken av skarprättarens yxa. Jag ser en ände på hämnd.
Du lät halshugga din egen brors hofstat. Stegla dom.
Så bror kunde se från skeppet.
En sån karl kan behöva nån som törs bita tillbaks.
Nu lägger jag ned dolken.

KUNG ERIK

Och beger dig väck härifrån till Stockholm.
Under annat namn. Du byter tycks det efter behag.
Vet du vad min farmor hette, hon hette Cecilia.

KARIN FRILLA

Måndä, mer då?

KUNG ERIK

Månsdotter.

Cecilia Månsdotter hette hon.

Du får ta hennes namn Karin. Du låter Dackeriet ligga dött.

Du blir en Månsdotter.

Karin Månsdotter.

Vi ses till Kyndelsmäss. På Slott.

Ett Stockholm i vinterskrud.

Med kandelabrar.

KARIN FRILLA

Med kandelabrar.

Mitt Majestät, kom med mig.

/::/

JEANNEDÄKAN

Var är Abraham?

MARIT

Abraham är död

JEANNEDÄKAN

Vet far det?

MARIT

Nej, far vet inte det. Far vet intet längre.

FABIAN FRA STRALSUND

Du liknar dig själv.

Det blir som i gamla dagar igen.

MARIT

Det blir aldrig som i gamla dagar.

Det blir aldrig mer.

/::/

SOFIAN

En ny Abrham, en ny Lelle Abrham i Ronneby kommer växa härinne i Ronneby.

JEANNEDÄKAN

Så står vi här igen. Men du, vi har hoppet kvar.

SOFIAN

Vilket hopp?

JEANNEDÄKAN

Språnget. Men den här gången hand i hand. Flaxa tillsammans. På randen till döden.

SOFIAN

På randen till livet!

SLUT